

Budapest
Magyar Nemzeti Múzeum

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslo-
bodjenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám:
137. Éjfel 488. Sürgőnycim: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1925 OKTÓBER 10.
VI. évfolyam **SZOMBAT** 235. szám

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél-
évre 240 és egész évre 480 dinár. Kéziratokat
nem adunk vissza. Egyes szám ára: 1.50 dinár

Pasics miniszterelnök még nem érkezett Beogradba — Rejtélyes körülmények között gyilkolták meg Kadunic Meha, petrovaradini katonát — Hasszán Müftárt Beogradba szállították — A locarnói konferencia nem sok eredménnyel kecsegtet — Szöknek a diákok a szubotici kereskedelmi akadémiából — Kik okozták a világháborút?

Moszkva és Locarno

Locarnóban mostanában a biztonsági paktumról tárgyalnak az antant és Németország külügyminiszterei. Az a tény, hogy biztonsági paktumról tárgyalnak már a szó etimológia értelmében is azt jelenti, hogy a biztonság ügye vajmi gyöngye lábbon áll. Nem tudjuk, hogy a locarnói konferencia azzal az eredménnyel fog-e zárulni, amit remélnek. Európa biztonságának egy feltétele a mai gazdasági konstellációk megszüntetése és olyanok a megteremtése, amelyek nem hatalmi tényezőknél épülnek fel, hanem gazdaság-földrajzi adottságokon, a kereskedelem szabadságának, a munka és termelés viszonyának kiegyensúlyozottságán alapulnak. A locarnói konferencián pedig újra nem erről lesz szó.

Amíg Németországnak jóvátétel címén tovább kell fizetnie azokat a terheket, melyekkel egyáltalán nincs arányban mai termelőképesége és így fizetőképessége, amíg hatalmas iparához a szén importálni kell, — mert a Saar-medence még mindig a franciák kezén marad, — addig igazi békéről beszélni inkább hipokritaságot, mint komoly szándékot jelent.

A biztonsági paktum, amelyet Franciaország Németországgal akar megkötni, inkább lélektani és politikai jelentőségű, mint gazdasági. Kétségtelen, hogy ha sikerül tétő alá hozni: ez bizonyos lélektani felszabadultsággal fog járni, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a két szomszédállam nyugodtabb viszonyok között foghat hozzá a gazdasági restaurációhoz, melyre mindkettőnek föltétlenül nagy szüksége van. Jelentheti a garanciapaktum létrejötte azt is, hogy az európai hatalmi egyensúly mérlege ismét helyrebillen és azok az államok, melyek Franciaországban bizva törtettek egyre szélesebb hatalmi területek felé, mérsékelni fogják igényeiket és hatalmi ábrándok és nacionalista túlzások helyett a reális viszonyokkal számoló békésebb politikai vizekre fognak evezni. Ebből a szempontból rendkívüli jelentőségűnek mutatkozik az a paktum, amellyel Németország Franciaország mai határait fogja garantálni.

A kulisszák mögött azonban — s a fontos események mindig a kulisszák mögött zajlanak le — a biztonsági paktumnál sokkal elevenebbre tapintó probléma izgatja a kedélyeket. Ez a probléma: az orosz kérdés, azaz a szovjetkérdés. Most derül ki, hogy tulajdonképpen miért jött Európába Csicserin, az orosz külügyi népbiztos. Nem kisebb feladat miatt, mint az, hogy Németországot lebeszélje a garancia-paktumra vonatkozó tárgyalásokon való részvételről.

Oroszország most Németországon keresztül akarja visszaadni azt a pofont, melyet az angol konzervatívoktól kapott és pedig azzal, hogy Németországot hatalmi és gazdasági érdekkörébe vonja, — minden bizonnyal jelentős koncessziók ígéretével megtévezve ajánlatait — lehetetlenné tegye Németország komoly közeledését Franciaországhoz és Angliához.

Bizonyos, hogy míg egyfelől Csicserin intervenciója megerősíti Németország hatalmi súlyát a locarnói konferencián, — egyben meg is nehezíti helyzetét, mert ha — ami előrelátható — mégis a garancia-paktum mellé köti le magát, egy erős támasz lehetőségét veszíti el Oroszországban. Németország képviselői tehát meglehetősen dilemmatikus lelki állapotban ülnek le tárgyalni a locarnói zöld asztalok mellé. Amit nyerhetnek: a békés fejlődés lehetősége, a külpolitikai feszültségek megszűnése sem érzékben, sem előnyökben nincs teljes összhangzásban azzal a benső szabadsággal,

melyet eddig Németország mintegy a jövőendő ígéretképpen minden megkötöttség nélkül is a magáénak mondhatott.

Mégis és végül is: Locarno komoly állomása az európai pacifista törekvéseknek. Igaz, hogy egyelőre inkább a szándékok, mint a realitások határozzák meg jelentőségét. De a szándékok, minél őszintébben és minél gyakrabban hangoztatják őket, annál inkább közelednek a tettekhez, jelen esetben azokhoz a konkluziókhoz, melyeket lehet ma még elődázni, de meg nem valósítani őket: pusztulást jelent.

Pasics még mindig nem jött haza

Miért terjesztették el Pasics hazatérésének híreit?

Beogradból jelentik: Az utóbbi napokban a radikális párt vezetőitől nyert információk szerint az egész hazai sajtóban az a hír terjedt el, hogy Pasics Nikola miniszterelnök pénteken hazaérkezik.

Tegnap azonban nem érkezett meg, sőt minden valószínűség szerint egyelőre nem is fog hazajönni, mert montecarlói jelentések szerint állapota még nem olyan, hogy a hazatérésre gondolhatna. Más hírek szerint Pasics nem is akart még hazajönni és a hazatéréséről szóló hírt csak azért terjesztették, hogy a radikális pártban mutatkozó elégedetlenséget leszereljék.

Politikai körökben most azt szeretnék tudni, hogy mikor jön haza a miniszterelnök. Különösen a horvát parasztpárt tagjait érdekli

ez, mert Rádics Szepean most szeretne találkozni Pasics Nikolával.

Rádics tegnap este Nincsic Momcsiló külügyminiszterrel tárgyalt annak hivatalos helyiségében. A megbeszélésen Kezman Lujo, a horvát parasztpárt Amerikából visszatért képviselője is résztvett.

A külügyminisztériumból távozó Rádics Szepean a reá várakozó újságíróknak kijelentette, hogy Pasics minden percben hazajöhet és ő azért marad még Beogradban, hogy a miniszterelnökkel találkozhasson. Ezután a kormány egyes tagjaival való találkozásának impresszióiról beszélt. Trifunovic Dusan hadügyminisztert igen szimpatikus és erélyes embernek ismerte meg és vele a csendőrségről beszélt hosszasan.

Az angol miniszterelnök beszámolója

London, október 9. Baldwin miniszterelnök tegnap Brightonban mintegy háromezer főnyi hallgatóság előtt beszédet mondott, amely lényegében válasz volt a kormánypártok ellen legutóbb elhangzott bírálatokra. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a kormány nem sokat beszél, hanem inkább dolgozik. Emlékeztet a nyugdíjtörvények nagy jótéteményére, amely törvény több gondot üzött el a szegények házából, mint a többi valamennyi politikai párt tervezetése és ígérete. A kormány — mondotta tovább — Európa békéjének helyreállításán dolgozik. Nincs egyfelen államférfi sem, Locarnóban, akinek ne az volna az eltökélt szándéka, hogy a kérdést amennyire csak lehetséges sikeres befejezéshez jutassa. Ami a mossuli kérdést illeti, azt a tartományt angol csapatok szabadították fel a török uralom alól. Irak törvényes joga a mossuli tartományra éppúgy fenáll, mint területének bármely más részére. Kérte a sallgatóságot, hogy várja be ebben a kérdésben a népszövetség döntő ítéletét. Meggyőződése, hogy Törökország becsületbeli kötelezettségét éppúgy teljesíteni fogja, mint Anglia.

Baldwin azután bejelentette, hogy refor-

málni fogja a felsőházat, valamint reformokat hoz a mezőgazdaságba is. A kormány minden szükséges intézkedést meg fog tenni, hogy leszerelje azokat a kísérleteket, amelyek a csapatokat kötelelességességre vonatkozó izgató beszédekkel szökésre akarják rábírní. Azt mondják, hogy az országnak egy Mussolinire van szüksége, meggyőződése azonban az, hogy az angol nép nem vágyik diktátorra.

Minisztertanács

Beogradból jelentik: A kormány tagjai tegnap délelőtt 11 órakor minisztertanácsot tartottak, amely 1 órakor ért véget. A minisztertanácsban folyó ügyeket és belpolitikai kérdéseket tárgyaltak. Állítólag a radikális párt egyes tagjainak elégedetlensége is szóba került. Rádics István különben tegnap megcáfolta legutóbbi nyilatkozatát és kijelentette, hogy nem fog belépni a kormányba mint a kabinet alelnöke.

A magyarság ügyének tesz szolgálatot, ha előfizet a nyolcvoldalas „DÉLBÁCSKA”-ra!

A „Vreme“ tegnapi számában folytatja a locarnói konferencia tárgyalásainak ismertetését és arra a következtetésre jut, hogy a tárgyalás anyagát a legnagyobb titokzatossággal kezelik. A jogi szakreferensek által kidolgozott biztonsági paktumot, amelyet a locarnói konferencia elfogadott, az olasz újságírók le akarták közölni lapjukban, de az olasz delegátusok a leghevesebben tiltakoztak ellene. Amikor pedig a milánói „Corriere della Sera“ mégis leközölte a paktum szövegét, az olasz kormány a lapot elkoboztatta. A konferencián tapasztalható titokzatosság a legjobb bizonyítéka annak, hogy a konferenciának nagy nehézségekkel kell küzdenie. Ezt Csicserin is elismerte, amikor a németek helyzetét nem a legrózsásabb színben tüntette fel. A németeket egyrészt a rapallói szerződés köti, amely az oroszokkal való viszonyukat szabályozza és amelyhez az oroszok Locarnóban is ragaszkodnak, másrészt pedig olyan paktumot kell aláírniok, amelyben a Népszövetségbe való belépésre kötelezik magukat. Csicserin több alkalommal is hangoztatta, hogy a rapallói szerződés egyes intézkedései nem hozhatók összhangba a Népszövetség paktumával. A biztonsági szerződés szerint ugyanis Németországnak is kötelezettséget kell vállalnia, hogy bizonyos körülmények között fegyveresen kell fellépnie Oroszország ellen. Ez a kikötés azonban teljesen feleslegessé teszi a rapallói szerződést, amelyhez Németország már annak idején hozzájárult. Németország tehát formális kényszerhelyzetbe került, amikor egy olyan szerződést kell aláírnia, amellyel a mázlik szerződés összes intézkedéseit és vállalt kötelezettségeit kell felborítania. Amíg Csicserin Locarno szomszédságából figyeli az eseményeket és fellépésével erős nyomást gyakorol a németekre, addig Benes és Szkrzinszki megérkeztek a konferencia színhelyére. A hivatalos tárgyalásokat ugyan még nem indították meg, mert Németország keleti határának kérdése még nem került napirendre; ellenben már a legközelebbi napok eseményei meg fogják mutatni, vajjon a német delegátusok ösztönén akarják-e Európa békéjét biztosítani, vagy pedig Berlinben felülkerekedett-e Csicserin befolyása. Semmiféle paktum nem tudja ugyanis Európa békéjét biztosítani, ha ez a paktum csak a Rajnai határokat biztosítja.

Már régen kialakult az a vélemény, hogy egy kizárólagos Rajnai paktum Németországnak szabad kezét engedne, hogy a bolsevista Oroszországgal megtámadhassa Csehországot és Lengyelországot. Franciaország határozottan jelentette ki, hogy ilyen paktumot soha sem fog aláírni. A németeken mulik tehát, őszintén akar-nak-e Európa biztonságának megalapozásán közreműködni. Az eddig elért eredmények és a mesterséges huza-vona nem nagyon biztatók s igaza lehet Chamberlainnak, aki kijelentette, hogy a locarnói konferenciától nem sokat várhatunk.

A „Balkan“ megállapítja, hogy Radics közreműködése a kormányban nem volna más, mint erkölcsstelenség. Abszurdum, hogy Radics olyan kormányban foglaljon helyet, amelynek Pasics a feje. Nem képzelhető el, hogy egy olyan ember, akit egy földalatti üregből kellett felhajtani és aki a hazaárulás vádjá miatt börtönben ült, most Pasics oldalán itézzé az ország sorsát. Ez egy rettenetes skandalum volna. Ilyen megoldásba nem mehet bele a radikális párt. Még a háború előtti Szerbiában sem történtek ilyen dolgok. Gyogyevics Vladan 1899-ben bíróság elé állítottatta Pasicsot, de soha sem jutott eszébe, hogy Pasicsot, kiszabadítsa a börtönből és a kormány alelnökévé neveztesse ki. Franciaországban Clemenceau miniszterelnöksége alatt Caillaux-t itélték el, de Caillaux soha sem foglalhatott volna helyet Clemenceau kabinetjében. Bármilyen lojálisnak is látszik Rádics, mégsem lehet elfelejteni, hogy hosszú esztendőknél át hazaárulási működést fejtett ki. A szerbek között rettenetes elkese-

redést váltana ki Radics kormányba lépése is az sincs kizárva, hogy az országban olyan zavarok lépnének fel, amelyek előbb-utóbb vagy

diktatúrához vagy kommunizmushoz vezetnének. A politikai erkölcs nevében kell tiltakozni Radics kormánybalépése ellen.

Százezer dinár értékű bélyeget

csalt le a beadványokról egy Petrovaradinban
szolgálatot teljesítő repülőosztálybeli rajzoló

Petrovaradinba szállították a Splitben letartóztatott csalót

Néhány héttel ezelőtt gyors egymásutánban több feljelentés érkezett a petrovaradini katonai parancsnoksághoz. A feljelentők állításai szerint azokról az aktákról, amelyeket az érdekeltek a repülőosztálybeli rajzoló kezén sikkadtak el. A megtévedt rajzoló kihallgatásakor nem is tagadta a terhére vált cselekményeket és bevallotta, hogy néhány hónap leforgása alatt közel 30.000 dinár értékű bélyeget szedett le a parancsnoksághoz érkezett beadványokról. Miután kilátásba helyezte, hogy az okozott kárt megtéríti egyelőre nem tartóztaták le.

Lukatello neszt véve annak, hogy esetleg leleplezik további szélhámosságait is, hirtelen Dalmáciában élő szüleihez utazott. A vizsgálat

amely ezen idő alatt is tovább folyt, csakhamar megállapította, hogy

a beadványokról nem 30.000, hanem közel 100.000 dinár értékű bélyeg hiányzik.

A petrovaradini katonai parancsnokság a kellemetlen felfedezés után azonnal táviratot küldött a spliti katonai hatóságoknak, s ebben Lukatello azonnali letartóztatását kérte. A távirat vétel után rögtön járőrt küldtek Lukatello lakására, akit megvasalva szállítottak be a spliti katonai parancsnoksághoz, ahol azonnal intézkedtek, hogy a rajzoló szállítsák Petrovaradinba. A megtévedt ember két nap óta már a petrovaradini katonai parancsnokság foglya. A vizsgálat teljes apparátussal folyik annál is inkább, miután a nyomozás eddigi adatai kézenfekvővé teszik azt a feltevést, hogy Lukatellónak sorozatos csalásai elkövetésében bűntársai is voltak.

Szenzációs leleplezések a világpolitika kulisszái mögül

A locarnói külügyminiszter-konferencia — Abd el Krim az amerikai Ottó H. Kahn ügynöke — Kiket képviselnek a külügyminiszterek

Locarnóban, ebben a kicsi svájci városkában igen mozgalmas az élet. A világsajtó riporterei hegyezik ceruzáikat és teleírják a sürgönyblankettákat a külügyminiszterek biztonsági konferenciájának tárgyalásairól. Egész Európa politikai élete a biztonsági paktum jegyében áll és ez jó jel a meggyötört emberiségre, mivel bizonyítja azt, hogy immár a győztesek is belátták a békeszerződések tarthatatlanságát és most garanciális paktumok kötésével igyekeznek apró reparációkat eszközölni, még inkább azonban saját nyugtalanságukat és félelmüket szerződésekkel eloszlatni, csillapítani. Innen már csak rövid lépés odáig, amikor a győztes nagyhatalmak rájönnek arra, hogy a rossz békeszerződéseket semmiféle paktum nem javíthatja meg és ismét leülnek a zöld asztalhoz a legyőzöttek képviselőivel új békeszerződésekről, illetőleg a régiék módosításáról tárgyalni. Ezért jelent a locarnói konferencia új korszakot Európa népeinek életében. És éppen ezért foglalkozni kell a világpolitika ezen kimagasló események kulisszáitkaival, amelyek nemcsak, hogy sokkal érdekesebbek, de egyúttal összehasonlíthatatlanul fontosabbak és a döntéseknél irányadóbbak a külügyminisztereknek a nyilvánosság számára tett és teendő semmitmondó szövegeinél.

A győztes nagyhatalmak külügyminisztereinek engedékenységében nagy szerepet játszik a spanyolok és franciák marokkói harca. Abd el Krim, a riffvezér térítette észre a nagyhatalmakat és az ő ellenállása figyelmeztette a diplomatákat arra, hogy az 1918. évi békeszerződések nem jelentenek zárópontot a világtörténelemben és könnyen csak muló epizódokká válhatnak, ha nem történik gondoskodás biztosításokról. Tévedés lenne azonban hitelt adni azoknak a jevarészt amerikai forrásból származó jelentéseknek, amelyek Abd el Krimet szabadsághósként tüntetik fel. Abd el Krimről megállapítást nyert, hogy tulajdonképpen Ottó H. Kahn, az ismert amerikai bankár ügynöke. A marokkói hadjárat ugyanis a dúsgazdag bányák birtokáért folyik és nem egyéb konkurrens-cégek harcánál.

Es a világ irányító? Itt van például Stresemann dr. a német birodalom külügyminisztere. Stresemannról nyugodtan megállapíthatjuk, hogy nem egyéb a német nagyiparosok vezértitkáránál. Azelőtt a szász iparosok szövet-

ségének szindikusa volt és egyetlen munkája, amely tollából megjelent, nem a világbéke megalapozásáról szól, hanem a német üveg-sör-kereskedelem jövőjét tárgyalja. — Mikor néhai Stinnes Hugó megalapította saját pártját a német néppártot, Stresemannból vezért csinált. Stinnes kreatúrája Luther dr. kancellár is. Luther azelőtt a mühlheimi városi gázművek kicsiny hivatalnokja volt és ebben a minőségben olyan ügyesen védte meg a gázművek érdekeit Stinnesszel szemben, hogy Stinnes hasznosabbnak vélte saját szolgálatába állítani. Így csinált előbb belőle esseni polgármestert, majd birodalmi kancellárt.

Aki Angliában a Great—Western-vasúttal, amely Londont a délwalesi iparvidékkel köti össze, utazott, annak bizonyára feltűntek a hosszú szénszállító vonatok, melyek ezen a vonalon egymásután robnognak. Minden kocsin nagy fehér betűkkel olvasható a cég neve: Baldwin Limited Co. Ez nagyiparos-család egyik tagja a kormányzó konzervatív párt vezére és Nagybritannia miniszterelnöke: Baldwin. Az angol külügyminiszter, Chamberlain viszont csavargyáros. A francia külpolitika irányítója, Briand, nem nagyiparos ugyan, de mint párisi ügyvéd jogtanácsosa a hatalmas Schneider—Creuzot-műveknek.

— Szabászati tanfolyam. Az Ipar és Kereskedelemügyi minisztérium jóváhagyásával a Dobrotvorna Zadruga Srpkinja Novosadkinja szerb nőegylet igazgatása alatt, *felsőruha és fehérnemű szabás varrás esti tanfolyam nyílik.* Beiratkozni lehet mindennap 8—12 d. e. és 5—7 d. u. Zsitni trg. 20 Drzsavna. Zsenska Zanatlijska skola.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátraétkben levő előfizetőinket és viszontelárúsítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további kelésését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel!

„Délbácska“ kiadóhivatala.

Hirdessen a Délbácskában

KISEBBSÉGEK

(—) Tovább fojtogatják a magyar iskolákat Romániában. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári tanügyi inspektorátus 146. számú körrendeletében megtiltja, hogy az elemi iskolák felső tagozatában fiúk és lányok együtt tanuljanak. A rendelet újabb megterhelést jelent az iskolák számára, melyek kénytelenek lesznek új tantermeket felállítani és új tantereket alkalmazni. Ezzel szemben a közoktatásügyi vezérfelügyelő rendelkezése szerint felső tagozatot csak ott kötelesek az elemi iskolák felállítani, ahol kellő számú tanuló jelentkezik. Az inspektorátus egy másik rendeletében megtiltja, hogy a kisebbségi iskolákban nemzeti tárgyakat olyan erők tanítsanak, kiknek legalább licentájuk (szakvizsgájuk) nincs. Ezzel szemben köztudomású, hogy sok állami iskola igazgató-tanítója egyetlen alapvizsgával nyert jogot a tanításra. Miután a rendelet újabb, s valószínűleg teljesíthetetlen anyagi követelést állít fel a kisebbségekkel szemben, világos, hogy ez a rendelet is csupán újabb kísérlet a felekezeti iskolák megfojtására...

(—) Az érettségi vizsga halottja. Kolozsvárról írják: Öngyilkos érettségis leány holttestét szedték föl egy regábeli nagyváros parkjában. Szegény, ki tudja mi minden függött attól a vizsgától, amelyikben őt is megbuktatták. Átlőtt szívének vére odafecsen a törvényhozó testület asztalaira, ahol Anghelescu miniszter a románság hőseként szavaztatta meg kegyetlen művét. Az ő arcára is kell hogy jusson egy vérfolt, amit bélyegként hordozzon, amíg él. S majd az utókor előtt ezzel a bélyeggel maradjon fenn emléke. Azt hitette el, hogy azért kell ilyen érettségi, mert a román szupremáciát építi vele a kisebbségekkel szemben. Azt gondolta, hogy a kisebbségeket fogja elnyomni vele. Ezért kell eibukniok a román középiskolák növendékeinek, ezért török szét román szülők gyermekeinek reménységét. A mi fiaink elbuknak azzal a megnyugvással és vigasztalással, hogy nemzetükért kell szenvedést vállalniok. Vigasztaló-e, megnyugtató-e a román szülőre és ifjúságra a román bukás azért, mert Anghelescu miniszter a kisebbségekkel szemben akar kegyetlenkedni? Kár az ifju életért, kár az ifju szívekért. Cipőnk és csizmánk talpával miért taposunk fiatal szívből porondba csöpögött embervért? *A célpont ne az élet legyen, hanem az élet akadályai.* Lyukasszák át a friss érettségi törvényt és hozzanak helyébe mást, amely nem gyilkol, de nevel.

(—) Az Erdélyi Magyar Párt önállóan vesz részt a községi választásokon. Kolozsvárról jelentik: A magyar párt elnöki tanácsa tegnapi ülésén kimondotta, hogy a párt azokban a városokban és megyékben, ahol a magyar lakosság többségben van, önálló listákkal megy a községi választások küzdelmébe. A egyes lakosságú helyeken tanusítandó magatartás ügyében a jövő héten döntenek, amikor az egyes tagozatoktól a tájékoztató adatok beérkeznek. Az elnökség megállapította, hogy a csucaai paktum a községi választásokról nem intézkedik és így a pártnak a községi választásokban szabad keze van.

Olvassa a Délbácskát!

— Mit tud a védelmére felhozni? A bíró: (a vádlottnak) Maga a saját édesapját gyilkolta meg; mit tud a védelmére felhozni? A vádlott: Soha többé nem fogom ezt csinálni bíró ur!

— Ő is kommunista. Papanek Vencelt a „B“ listás nyomorgó díjnokot szintén behozták a budapesti főkapitányságra, mert mindenütt azt hangoztatta, hogy ő is kommunista.

— Hát mi ütött beléd, Papanek, kérdezte a rendőrkapitány. Miért csaptál fel kommunistának?

— Instállok allásan kapitány ur — válaszolta Papanek, azt hallottam, hogy itt mesterségesen táplálják az embereket.

A PETROVARADINI VÉRES BÜNTÉNY

Szemtanuk jelenlétében eddig még ki nem derített okok miatt gyilkolták meg Kadunics Meha petrovaradini katonát

A gyilkos azzal védekezik, hogy véletlenül sült el a fegyvere — Nagy izgatottság Petrovaradinban — A gyilkos társa nem akadályozta meg a véres büntényt — Tegnap temették el az áldozatot

A „Délbácska“ elsőnek közölte tegnap, hogy a petrovaradini—kamenicai országuton véres tragédia játszódott le csütörtökön délután. Kovarik József, 30 éves csősz eddig még ki nem derített okok miatt fényes nappal vadászfegyverével leterítette Kadunics Meha tüzérezredbeli közkatonát, aki a helyszínén meghalt. A relytélyes gyilkosság óriási izgalmat keltett Petrovaradinban, annál is inkább, mert mindenkinek még élénk emlékezetében van Hasszán-Müftár esete aki annak idején három ártatlan emberéletet pusztított el. Azóta sem nyugodtak meg a kedélyek Petrovaradinban és különösen a tiszték között nagy az ekkeseredés emiatt.

A gyilkosság részleteiről a „Délbácska“ munkatársa a következő értesüléseket szerezte a helyszínén:

A gyilkosság lefolyása

Csütörtök délután Kadunics Meha 30 éves tüzérezredbeli katona egyik bajtársával lóháton a kamenicai uton Nikolics ezredes lovait sétáltatta. Amikor a vámházhoz értek, hirtelen két alak ugrott eléjük, Kovarik József csősz és Szabatus Dragutin szőlőmunkás. Kovarik a lóháton ülő Kadunics elé lépett és ráivallt:

— Szállj le; te kék!

A katona nem akart leszállni, mire a csősz ráemelte puskáját és így szólt:

— Hová mentek, csirkefogók? Rögtön szállj le, te gazember!

Erre a felszólításra Kadunics leszállt a lováról és élénk vitatkozásba ereszkedett a csőszszel, aki meglehetősen ittas volt. Amikor Kadunics szemrehányást tett Kovariknak a furcsa fogadtatás miatt, Kovarik a puskatussal kétszer ráütött a katona hátára. Kadunics bajtársa erre a megtámadott katona lovát fogta és elindult vele Petrovaradin felé. Kadunics szinte visszafelé indult, de Kovarik és Szabatus kísérték és már körülbelül 700 lépésnyire távolodtak el a vámháztól, amikor Kovarik egyszerre megállt és szó nélkül Kadunicsra emelte fegyverét.

Ebben a pillanatban arra haladt Dreher Péter a novisadi kórház gépésze, aki éppen kerékpáron jött Irigről és Novisad felé sietett. Dreher leszállt a kerékpárról és odaszólt a csősznek:

— Mit akarsz azzal a katonával csinálni? Csak nem fogsz löni te szerencsétlen?

— De igenis, megölöm — mondotta a csősz és ugyanabban a pillanatban eldőrdült a fegyver. A szerencsétlen katona holtan bukkott le.

A gyilkosság színhelyén Bacsics Jován szőlőbirtos és veje Nedeljkovics Velyko is tartózkodtak, akik a szerencsétlen katona segítségére siettek, de már nem segíthettek rajta. *A vadászpuskából leadott sörétek szinte átlukasztották a katona balmellét és óriási sebet ejtettek rajta.* A holttest körül óriási vértócsa képződött, a katona percek alatt kiszervevedett.

Amikor a helyszínén levő emberek a gyilkos üldözésére akartak indulni. Kovarik társával együtt már eltűnt szemek elől.

A letartóztatás.

Dreher Péter kórházi gépész a véres tragédia lefolyása után azonnal kerékpárra ült és azonnal Petrovaradinba hajtott, ahol Vlasics Ádám főkapitánynak jelentést tett az esetről. Vlasics főkapitány azonnal két felfegyverzett rendőrt küldött a gyilkos üldözésére, de amikor a rendőrök a petrovaradini hidhoz értek, már szembe találkoztak a gyilkossal és utána ballagó társával. Kovarik József odalépett az egyik rendőrhöz és így szólt:

— Én gyilkoltam meg a katonát.

A rendőrök erre társával egyetemben köz-

refogták és a rendőrségre vitték, ahol a gyilkost és Szabatus Dragutint letartóztatásba helyezték.

Időközben a petrovaradini katonai parancsnokságot is értesítették a gyilkosságról, amely azonnal egy bizottságot küldött a helyszínre. Dr. Miksán Szteván katonai vizsgálóbíró is megjelent a gyilkosság színhelyén és a megejtett helyszíni vizsgálat után intézkedett a holttest elszállítása iránt. Ugyanakkor a katonai parancsnokság szigorú parancsot bocsátott ki, amely a legszigorúbb büntetés terhe alatt megtiltotta a petrovaradini helyőrség katonáinak kimenőjét a város határain belül.

A gyilkos kihallgatása.

Vlasics Ádám rendőrkapitány tegnap reggel halgatta ki Kovarik Józsefet. Amikor a gyilkos belépett a rendőrkapitány szobájába, *keserves sírásra fakadt.* A kihallgatáson jelen volt Miksán Szteván dr. katonai vizsgálóbíró is, aki jegyzeteket készített a kihallgatás lefolyásáról.

A gyilkos szinte összeroppant éjszakai fogvatartása alatt, sápadtan és egész testében remegve lépett a főkapitány elé.

— Mit csináltál, te szerencsétlen — kérdezte a főkapitány. Hát nem gondoltál arra, hogy feleséged és két gyermeked van?

— Őket sajnálom legjobban — válaszolta a gyilkos. De még most sem tudom megmagyarázni, hogyan történt az eset; de ahogy emlékezni tudok, *véletlenül* sült el a puskám.

Erre a gyilkos a következő módon ismertette a véres eset lefolyását:

— Szabatus barátommal éppen a vámház közelében tartózkodtam, amikor két katonát láttam közeledni. Az egyik lóháton ült és amikor közelebb ért, megismertem. Kadunics Meha volt, akit már több ízben *szőlőbirtáson* értem. Odafordultam Szabatushoz és így szóltam neki:

— Nézd csak azt a „kékét“. Bizonyára ismered. Ez volt az, aki legutóbb a szomszéd szőlőben fűrtöket lopott.

A lóháton ülő katona meghallotta megjegyzésemet és rámkiabált:

— Mit ordítsz, te hülye!

Szabatus erre odaugrott a katonához és letépette a katonát. Szóváltás kerekedett közöttük s végre mind a kettőt a város felé kísértük, mert fel akartuk őket jelenteni. Időközben a másik katona átvette Kadunics lovát és előre sietett. Amikor a sörgyár közelébe értünk Kadunics lehajolt, két nagy követ szedett fel a földről és a követeket felém hajította. Én le-guggoltam a földre s közben a vadászfegyverem

véletlenül elsült.

A sörét az előttem álló katona mellébe furdozt, aki szó nélkül összeesett. Annyira meg voltam rémülve, hogy szinte futva menekültem a tett színhelyéről. Amikor a hidhoz értünk, jöttek a rendőrök.

A gyilkos társa másképpen adja elő a tényállást

Szabatus Dragutin, 34 éves szőlőmunkás egészen másképpen adta elő a gyilkosság lefolyását.

— Amikor a két katonát közeledni láttuk — mondotta, — Kovarik eléjük lépett és így szólt:

— Álljatok meg! Hová mentek?

Kadunics nem válaszolt és tovább akart lovagolni, amikor Kovarik eléje lépett, megfogta a ló zablóját és ráivallt:

— Ismerlek már te „kék“. Már többször lopáson fogtalak meg. Szállj le azonnal!

Amikor Kadunics leszállt, a csősz kétszer hátbavágta a puskájával. A katona megtántorodott és vitatkozni kezdett támadójával.

— Mit akarsz tőlem? Hiszen nem is is-

merlek, távozz innen!

Kovarik ráfogta a puskát és a két katonát a város irányába dirigálta. Közben reájuk ordított:

— Azonnal menjetek, mert lövök.

A két katona megijedt és elindult, mi pedig követtük őket. Fogalmam sem volt, hogy milyen terveket forgatott magában Kovarik. Amikor a sörgyár elé értünk, egyszerre csak azt vettem észre hogy Kovarik ráfogja a puskáját a katonára. Még hallottam, amikor a katona felkiáltott:

— Mit csinálsz te szerencsétlen, csak nem akarsz agyonlőni?

Ebben a pillanatban eldördült a fegyver, a katona pedig holtan bukott le a földre. Odarohantam és fel akartam emelni, de a szerencsétlen visszahanyatlott, nem volt már élet benne. Megborzadva fordultam társamhoz és megkérdeztem:

— Mit csináltál, te örült?

— Most már mindennek vége — válaszolta rejtelmesen Kovarik és a város felé indult, ahol már vártak reája a rendőrök. Engem is bevitték, pedig ártatlan vagyok.

Gyilkosság szemtanuk jelenlétében

Érdekes, hogy a gyilkosság több szemtanu jelenlétében folyt le s a bűntény olyan meglepetésszerűen érte a jelenlévőket, hogy nem is gondolhattak arra, hogy a gyilkosságot megakadályozzák. Nagyon gyanús ellenben Szabatus Dragutin szereplése, akinek alkalma lett volna gyilkosságot megakadályozni s mégsem avatkozott be a meggyilkolt katona és csőszártsa között lefolyt vitaközlésbe. A rendőrség tehát azon a véleményen van, hogy valószínű, előre megfontolt szándékkal gyilkolták meg a katonát, hogy már előzőleg valamilyen elintézetlen ügyük lehetett a szembenálló feleknek s a csütörtöki találkozást a leszámolásra használták fel. A bűntény különben is olyan titokzatos és rejtelmes, hogy indító okaival senki sincs tisztában. A gyilkos nem akart nyilatkozni s logikailag is lehetetlen feltételezni, hogy csak azért gyilkolta volna meg a katonát, mert előzőleg szőlőt lopott. Szőlőlopásért nem lehet valakit csak egyszerűen lepuffantani, mint a macskát. Nincs tehát kizárva, hogy talán valamilyen szerelmi ügyből kifolyólag különböztek össze az ellenfelek, bár ezen feltevés ellen az a körülmény szól, hogy a gyilkos nős ember és két gyermek apja.

A nyomozás tehát egyelőre sötétben tapogatózik és majd a bíróság fogja megállapítani, hogy milyen körülmények készítették Kovarikot a véres tett elkövetésére.

Kovarikot és Szabatusat a rendőrség letartóztatta és a mai nap folyamán fogja az illetékes bírósághoz, Sremska Mitrovicára átkísértetni.

Tegnap délelőtt Dr. Simonovics Milán tisztiorvos felboncolta a meggyilkolt katona holttestét. Délután 4 órakor óriási részvét mellett temették el a meggyilkolt katonát. K. A.

Hasszán Müftár felett

ezévi október hó 13-án fog ítélni a beogradi hadbíró

A Vojvodina polgárságának még minden bizonytalanság emlékezetében él az a borzalmas hármagyilkosság, amelyet görög keleti Husvét napján Hasszán Müftár 7-ik gyalogezredbeli közlegény követett el a petrovaradini „Beogradi kapu“-tól mintegy háromszáz lépésnyire. Amint ismeretes, közel háromhetes üldözés után, amely alatt többek között egy zászlóaljnyi csendőrséget is mozgósítottak, a gyilkos arnautát éppen akkor sikerült letartóztatni, amikor át akart kelni a Száván. Hasszán Müftárt, aki borzalmas tettet egyáltalán nem tagadta, letartóztatása után beszállították Novisadra, majd innét átkísérték Petrovaradiba, ahol átadták illetékes katonai hatóságának. A megbánás semmi jelét nem mutató gyilkos hosszú időt töltött a petrovaradini katonai fogházban, ahonnan mintegy három héttel ezelőtt átszállították Beogradba, ahol ezévi október hó 13-án fog ítélni felette a hadbíró. A gyilkosra a katonai büntetőtörvények rendelkezése szerint halálbüntetés vár.

MÉG NINCS EGYEZSÉG LOCARNOBAN

A keleti biztonsági paktum ügye

Mikor lép be Németország a népszövetségbe

Locarno okt. 9. A konferencia tegnapi ülésén a kiküldöttek megkezdték az alapvető kérdések tárgyalását, Németországnak a nemzetek szövetségébe való belépését, valamint a 16. cikkely magyarázatát. A vita során kiderült, hogy az ellentétek nem olyan nagyok mint gondolták. A keleti paktumról szóló tárgyalásokat hétfőn kezdik meg.

Azt a kedvező benyomást, amely a kongresszus kezdete óta teljesen uralkodó volt, jelentékenyen megerősítette dr. Luther birodalmi kancellár következő nyilatkozata. „Mindnyájunkat áthevít az a jóakarát, hogy meg egyezést hozunk létre“. Olasz részről ezt a jó benyomást megerősítik.

Briand francia külügyminiszter a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a Berliner Tageblattnak az a híre, mely szerint Briand Luther birodalmi kancellárral folytatott beszélgetése során bizonyos kötelezettségeket vállalt magára, minden alapot nélkülöz.

A Journal de Roma tegnapi cikkében elismeri, hogy Németország és Franciaország őszintén óhajtják a világbékét, Franciaország azonban ezt a feltétellel akarja, hogy Németország alávetett terület maradjon, hogy megegyezésekkel teljesen kötve legyen és mozdulni se tudjon. Németország viszont kész minden lehető engedményt megadni azzal a feltétellel, hogy egyenlő jogúnak tartsák és a keleti kérdést megvitassák. Ennek a kérdésnek megoldásától függ Németországnak a nemzetek szövetségébe való belépése és ezzel kapcsolatban a világbéke is. Olaszországnak nagyon fontos érdeke fűződik ehhez a problémához, de eddig nem csatlakozott sem a francia, sem a német felfogáshoz.

Páris, okt. 9. A lapok értesülése szerint

Locarnóban azokra a fenntartásokra vonatkozólag, amiket Stresemann a népszövetségbe való belépés tekintetében emelt, Briand külügyminiszter kijelentette, hogy valamennyi nemzetet a népszövetségi alapegyezmény keretei között a teljes egyenjogúság alapján kell kezelni, ha Németország tagja lesz a népszövetségnek.

Németország belépése a népszövetségbe egyedüli alapja a biztos és kölcsönös garanciának és az európai megállapodásnak. A rajnai paktum lassanként általános leszerelésre fog vezetni.

Chamberlain, Sialoja és Wanderwede egyetértettek Briand nyilatkozatával azzal, hogy a népszövetségbe való felvételre megállapított előfeltételeket szem előtt kell tartani.

London, okt. 9. A Reuter-iroda a locarnói értekezletről azt írja, hogy a tegnapi ülés igen kedvező benyomást tett. Chamberlain a legérdekesebb üléseknek mondotta mindazok között, amelyekben az idén résztvett.

Francia oldalról kijelentették, hogy a keleti paktum ügyében már megegyeztek és csupán néhány részletkérdés vár még elintézésre. Ennek ellenére a Reuter-tudósítója valószínűnek tartja, hogy az értekezlet legalább még két hetet fog igénybe venni.

London, okt. 9. Skrzinsky lengyel külügyminiszter a Reuter-iroda locarnói tudósítójával folytatott beszélgetése során a következőket mondotta: „Lengyelország állásfoglalása egészen világos. Nem azért vagyok itt, hogy nehézségeket okozzak, az én munkám számára két nap elegendő. Meg vagyok győződve arról, hogy a nemzetek szövetsége azokkal, akik háborus szándékot nyilvánítanak, a tizenhatodik cikkely segítségével el tud bánni.“

KI IDÉZTE FEL A VILÁGHÁBORÚT?

Francia írók és tudósok a háborus okmányok közzétételét követelik

A proklamációt a legellentétebb világnézetű intellektuelek irták alá — „A világtörténelem leggyalázatosabb vérontása“ — „A legfőbb bűnös a német nagyipar mohósága“

Párisból jelentik: A francia baloldali pártok lapjában, az „Ere Nouvelle“-ben a francia tudósoknak és intellektueleknek pacifista frakciója rendkívül érdekes proklamációt tett közzé. A kiáltvány figyelemreméltó objektivitással mutat rá arra, hogy a világháború felidézésének bűne nem kimondottan Németországé, hanem része van benne a francia, orosz és angol diplomáciának is. A proklamáció érdekesebb részleteit itt közöljük:

— A világháborúnak egyik legfőbb bűnöse tagadhatatlanul a német nagyipar mohósága, a német militarizmus vad önhiltsége és korlátoltsága s általában a német junker-szellem kéréhetetlensége volt. A versaillesi béke ezért szigorúan büntette meg az egész német nemzetet kimondván, hogy a több mint hatvan millió főből álló nemzetet terheli a felelősség az ötvenesztendősi borzalmas vérontásért és a vele járó szellemi és anyagi károkat. A versaillesi szerződésnek ezt a pontját Németország is elfogadta — nem jószántából, hanem kényszerűségből. De kérdezi a proklamáció: Mit ér egy ilyen beismerés, ha rákényszerítik valakire?

— A francia Poincaré, az orosz Izvolszky és az angol konzervatív párt imperializmusa is mindenesetre hozzájárult a világháború előidézéséhez. Soha addig Európa igazában nem pacifikálódhatik, soha addig le nem csillapodhatnak a volt ellenséges nemzetek, amíg nem tisztázzák teljes nyíltsággal és jóhiszeműséggel ezt a kérdést.

— A proklamáció ezért felszólítja valamennyi ország kormányát, bocsássák közre a rendelkezésükre álló okmányokat, folytassanak

együttesen, a nyilvánosság és a tudományos világ teljes ellenőrzése mellett, egy vizsgálatot arra nézve, hogy milyen okok hozták létre a világtörténelemnek talán leggyalázatosabb vérontását.

A kiáltványt a francia közélet sok kimagasló alakja irta alá. A híres pacifista írók: Romain Rolland, Jules Romains, Henry Barbusse, Georges Duhamel és mások. Több egyetemi tanár is szerepel az aláírók között, köztük a francia baloldali nagynevű publicistája, a magyar származású Victor Basch. Érdekes, hogy az aláírók között a legkülönbözőbb politikai és világnézetű irányzatok is képviselve vannak, a bolsevik Barbussetól egészen a francia—német—katolikus liga elnökéig... A kiáltvány szövegét pedig Viktor Marguerite, a nálunk is jól ismert regényíró, a francia becsületrend volt lovagja szövegezte, aki legutóbbi könyvében, a „Bűnösök“-ben maga is igyekezett a világháború valódi okait kideríteni.

(x) Tüzfát, kokszot, kőszénemielőtt beszerez, tekintse meg Krajačević fatelepét. Telefon 165.

— Olcsóbb a földbérlet. A városi gazdasági hivatal e hét elején kezdte meg a városi földek bérbeadását. A reflektánsok azonban legfeljebb 450—500 dinár bért ígértek hoidanként a tavalyi 900—1000 dinárral szemben. A városi tanács nem hagyta jóvá az árverést, mert túl alacsonynak találta a bért és utasította a gazdasági hivatalt, hogy tüzzön ki újabb árverést.

HIREK

1925. Október 10. Szombat

Római katolikus: *Borg. Ferenc hv.*
 Protestáns: *Gedeon.* Görög keleti: *Kalisztrát.* A nap kel 6 óra 10 perckor, nyugszik 5 óra 24 perckor. A hold kel 11 óra 25 perckor, nyugszik 1 óra 59 perckor. Nemzeti Színház: Csárdákirálynő. Apolló mozi: A lélek órása (Lucy Dorraine a főszerepben). Kiegészítésül: A szép örökös nő. **Időjárás:** (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). A középeurópai anticiklon ismét erősödik, az északkeleti ciklon pedig távozóban van. Erős viharok csak a messze északon vannak, nálunk helyenként mérsékelt esős. Általános a felhőzet és köd, derült csak keleten és néhány kisebb részen. Helyenként kevés eső is volt. A hőmérséklet általában esett. — Bajorországban fagy volt.

Jóslat: Hazánkban az idő újból javulni fog. A szelek gyengéek lesznek, a felhőzet eloszlik részben mélyebbre bocsájtkozik és köd lesz. Eső nem lesz. A hőmérséklet továbbra is esik az éjszakák nagyon hűvösek lesznek, a nappalok mérsékelték.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése: Az országban a borulás akadályozta meg az erősebb éjjeli lehülést. A nyugati részen mindenfelé esett az eső, amely több helyen a 10 millimétert is meghaladta. Az esős idő délnyugaton továbbra is tart. Idő prognózis: Változékony idő délen esővel, később hőemelkedéssel.

— **Megszűnik a bari érsekség?** A beogradi „Balkan” tegnapi számában a konkordátum megkötésével foglalkozik. Ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a Vatikán meg akarja szüntetni a bari érsekséget és Szerbia primásává a beogradi érseket akarja metenni. A Balkán szemrehányással illeti a kormányt, mert ahhoz hozzájárult. Az ósláv katolikus bari érsekség nagy szerepet játszott a szerb nép, történetében és ezért nem szabad hozzájárulni ahhoz, hogy megszüntessék a bari érsekséget.

— **A noviszadi gyarmatáru szekció konferenciája.** A noviszadi Kereskedők és Iparosok szövetségének gyarmatáru szekciója ma délután 2 órakor konferenciát tart a Lloyd helyiségekben. Az összejövetelen, amelyre körülbelül 50 noviszadi gyarmatáru kereskedő kapott meghívást, a gyarmatáru kereskedők szervezkedését fogják megbeszélni. Mint értesülünk a konferencia több más fontos gazdasági kérdést is fog megbeszélni, amelyek szoros összefüggésben vannak a gyarmatáru kereskedők szervezkedésével.

— **Merényilet készült a román királyi család ellen.** Bukarestből jelentik: A hotinmegyei összeesküvés szálai egyre nagyobb mértékűnek látszanak. A megindított vizsgálat során tegnap újabb letartóztatásokat eszközöltek. Bebizonyosodott, hogy az összeesküvők a királyi család életére is akartak törni és ellenük merényletet terveztek. A merényletet az október 11-iki jásii ünnepekre tervezték, amikor is tudvalevőleg az ottani közigazgatási palotta felavattása alkalmából a királyi család is odaérkezik.

— **Megnyílik a Kikinda—Szeged közti vasutvonal.** Az SHS vasutak és a MAV delegátusai között létrejött megegyezés értelmében a Szeged—Kikinda közötti vonalon október 15-én megindul a forgalom.

— **A „Fruskagora” turistaegyesület kirándulása.** A „Fruskagora” turistaegyesület vasárnap, szeptember 11-én kirándulást rendez Grgetegre, a ledincei kápolnához, a Vilina Vodára és Rakovára. Indulás reggel 6 órakor a kamenicai hajóval. Visszatérés ugyanaznap este 6 órakor. A kirándulást rossz időjárás esetén is megtartják.

— **Herriot egészséges.** Párisból jelentik: A kamara elnöksége közli, hogy Herriot állapota annyira javult, hogy vasárnap a Rohne szövetség konferenciáján, amelyet a radikális-párt rendez, részt vehet.

— **Nemzetközi fényképész kongresszus Bécsben.** A bécsi Urániában tegnap nyitották meg a hatodik nemzetközi fényképkiállítását. A kiállítás október 9-től 14-ig marad nyitva. A megnyitáson a miniszter és a hatóságok képviselőin kívül a német birodalom, továbbá Svájc, Spanyolország, Magyarország és a szövetséges tartományok számos küldötte jelent meg.

— **Vizsgálat a becskerek diáksztrájk ügyében.** A becskerek diáksztrájkoló diákok már két nap óta ismét hallgatják az előadásokat, Most Becskerekre érkezett Kangrga Jován közoktatásügyi minisztérium inspektor, hogy a minisztérium megbízásából vizsgálatot folytasson le a diáksztrájk ügyében. Kangrga inspektor látogatást tett a gimnázium szerb tagozatának nyolcadik osztályában. A vizsgálatot egy nap alatt befejezte és már vissza is utazott Beogradba, ahol jelentést fog tenni a vizsgálat eredményéről.

— **Weinberger Zoltánt kihallgatta az ügyész.** Miskolczi királyi ügyész tegnap délelőtt kihallgatás végett maga elé vezettette Weinberger Zoltánt, a kommunista összeesküvések egyik személyét. A fiatal embert két szuronyos fogházor délelőtt 10 órakor vezette Miskolczi kir. ügyész elé. A kihallgatás két óra hosszat tartott.

— **Motorkerékpáros rendőrök Budapestén.** A budapesti rendőrség a külföldi nagyvárosok rendőrségének példáját követve, néhány héten belül ötven motorkerékpáros rendőrt állít a budapesti rendőrség szolgálatába. A motorkerékpáros rendőrök főleg a közlekedési rendőrség szolgálatában állnak, de ezenkívül más rendőri szolgálatot is teljesítenek.

— **Egyezség készül egy nagy bécsi bankbukás ügyében.** Bécsből jelentik: Popper Emil bankház tulajdonos, akinek csendes társa Arnheim huszonkét milliárddal eltűnt, kiegyezési javaslatot nyújtott be a kereskedelmi törvényszéken. A javaslat huszonöt százalékos quótát ajánl fel, a hitelezők azonban úgy hiszik, hogy ennél az arányszámmal 10—15 százalékkal magasabbat is el lehet érni.

— **Géppróba három áldozattal.** Märisch Ostrauból jelentik: A paskai Stollbary villamosművek területén, amely a várost villamossal ellátja, ma próbaképpen bemutattak egy gépet, amely nafta üzemű működik. Bemutatás közben robbanás történt, amely a gépet szétvetette és három munkást megölt. Hat munkás súlyos égési sebeket szenvedett. A légnyomás a gyár ablakait és ajtaját benyomta.

— **Rómában sztrájkolnak a halásusok.** Rómából jelentik: A halásusok az árak kötelező kifüggesztésére vonatkozó rendelete miatt sztrájkba léptek. A hatóságok elrendelték, hogy a lakosságot a nagykereskedelem haladéktalanul lássa el hallal és kilátásba helyezték, hogy a sztrájkolóktól bevonják az árusítási engedélyt. A holnapra napra széleskörű intézkedés történik a közvetlen halásúsításra.

— **Elsülyedt egy görög gőzös.** Fokvárosból jelentik: A Marguerita görög tehergőzös, amely kukorica szállításmánnyal utban volt Dakar felé, valószínűleg legénységével és szállítmányával együtt Fast-London és Port Elisa-

beth között elsülyedt. Ma reggel felfogták a Marguerita dróttalan távirón küldött segélykiállítását. Az Edinbourgh-Castle gőzös azonnal a szerencsétlenség színhelyére sietett, de a Marguerite nyomát sem találta. A tenger erősen hullámzik.

— **Luxusautó nem lehet berautó.** Az állami egyenesadók igazgatósága rendeletet küldött a rendőrségeknek, hogy vonja be az iparigazolványt azoktól az autók és kocsit tulajdonosoktól, akik luxus célra is használják kocsijukat. Az autók és kocsit tulajdonosok ugyanis azért is váltottak iparigazolványt, hogy ne kelljen luxusadót fizetniük. A pénzügyminisztérium rendelete szerint csak az kaphat iparigazolványt, akinek állandó foglalkozása a személyfuvarozás. A rendőrség ez év végéig vonja be az iparigazolványokat, azoktól akiket ez a fenti rendelet alapján nem illet meg.

— **Fakir mutatványok Novisadon.** Városunk közönsége eddig még nem látott fakir mutatványokat. Most azonban része lesz abban, hogy a legkiválóbb indiai fakir Joggy-San Des-uya nagyszerű mutatványaiban gyönyörködjön. Joggy-San Des-uya most van európai körúton és a kontinens városaiban mindenütt óriási sikereket aratott az indohipnozisz autosuggestio telepátia birodalmából tartott előadásaival. Az indiai fakir vasárnap este fog bemutatkozni a közönségnek a Szloboda szálló nagytérképében.

— **A volt szultán fia, mint vádlott.** Érdekes vádlott állt tegnap a budapesti járásbírósa előtt. Abdul Hamid török szultán legidősebb fia Abdul Kadir volt a vádlott, akit titkára Musztafa Atid jelentett fel életveszélyes fenyegetés és durva becsületsértés miatt, azért mert a herceg megpofozta mivel azt hitte, hogy segédkezett felesége megszöktetésénél. A bíróság bűnösnek mondotta ki a herceget könnyű testisértés vétségéért és ezért két és fél millió pénzbüntetésre ítélte.

— **Nagy vihar Locarnoban.** Berlinből táviratozzák: Locarnóból érkező jelentések arról számolnak be, hogy ott tegnap hatalmas vihar vonult el. A villám becsapott az Espianade szállodába, ahol a német delegáció lakik, de nagyobb kárt nem okozott, csupán a ház villanyvilágítási telepét pusztította el. A városvilágítási telepét is megrongálták a villámcsapások. A telefonvezetékek egy része elpusztult.

— **Cseh kutatás Kisázsában.** Prágából jelentik: Hrozny tanár Kisázsából táviratban tudatta, hogy a cseh kutatás misszió Kaisari környékén egy megerősített kastélyt és egy templomot talált. Ezeket még a hittiták építették a Krisztus előtti harmadik században. A misszió ezen kívül még több ékirásos táblát talált, amelynek eredete a Krisztus előtti harmadik évezredbe nyúlik vissza.

— **Törött aranyat loptak.** Sek József szubotícai ékszerész feljelentést adott be ismeretlen tettesek ellen, akik a topolyai vásárbán 800 dinár készpénzt és nagyobb mennyiségű törött aranyat loptak el tőle.

— **Tolvaj cigánygyerekek.** A topolyai rendőrség őrizetbe vette a kiskoru Kolompár József cigánygyereket, aki Tekeli Imre topolyai vendéglős szobájából, míg ez a söntésben volt elfoglalva, 400 dinár készpénzt ellopott. A bűnözésre hajló kis cigány ugyanilyen körülmények között lopott készpénzt Tóth Pál bajsai kereskedőtől is, amelyet letartóztatása után vallott be. Az eljárást folytatják ellene.

— **Akinél ötször törtek be.** Ádám Jakab topolyai iakós, gabonakereskedőnél három éven belül nem kevesebb, mint ötízben próbálkoztak a betörők több, — kevesebb szerencsével. Pár hónappal ezelőtti betörés tettesei után való nyomozás még ma sincs befejezve, már is újabb eset foglalkoztatja a rendőrséget. Szerdára virradó reggel eddig még ismeretlen,

APOLLO

október hó 9—10—11-én

LUCY DORRINE-FILM!

A LÉLEK ÓRÁSA

Nagyhatású szerelmi dráma 5 felvonásban. — Főszerepben: LUCY DORRINE.
 Kiegészítésül: A SZÉP ÖRÖKÖSNŐ. Vigjáték 2 felvonásban.

de úgy látszik a helyzettel teljesen ismerős egyének fennnevezett gabonakereskedő pinceablakán keresztül behatoltak az épületbe, feltörték az irodahelyiségbe vezető ajtót s ott a pénzszekrényt akarták kirabolni, melyet feszítő vassal próbáltak feltörni. A feszítő vas azonban beletört a zárba s úgy látszik, hogy vagy megunták a több órán keresztül tartó eredménytelen munkát, vagy pedig valami zajtól megijedettek, mert egy-két csekélyebb értékű irodaberendezési tárgyon kívül mást nem vittek magukkal. A tulajdonost meg is akarták bosszantani a betörők, mert a reájuk nézve teljesen értéktelen adósok főkönyvét, mint zsákmányt magukkal cipelték. A rendőrség bizonyos összefüggést lát ezen betörési sorozatokban s ilyen irányban folytatja is a nyomozást.

— **Titelen lopott egy sentai földmives.** A novisadi ügyészség rendelkezése letartóztatták Titelen Plestics Vladó 23 éves sentai földmivest, aki ellen az a vád, hogy 1925. július 1-én Titelen kilopta Szazdanics Szávó zsebéből a tárcát, amelyben 1900 dinár készpénz egy 6000 dinárról szóló váltó, két marhárlat és különböző igazolványok voltak. A vizsgálóbíró Plestics Vladót vizsgálati fogságba helyezte, ami ellen ez a vádtanács hoz felebbezett, de a vádtanács jóvá hagyta a vizsgálóbíró határozatát.

— **Felgyújtotta bátyja házát.** Brčanov Milutin vilovoi lakos felgyújtotta a bátyja Brčanov Milán szalmakazlát és házát. A csendőrség letartóztatta.

— **Egy csecsemő rejtélyes halála.** Vukovics Julia csütörtökön egy egészséges gyermeket szült a kórházban, tegnap reggel azonban meghalt a gyermek. Az ügyészség megindította a nyomozást, hogy megállapítsa mi okozta a csecsemő halálát.

— **Banktisztviselők sztrájkja Beogradban.** A francia—szerb bank tisztviselői hetekkel ezelőtt azzal a kérelemmel fordultak a bank igazgatóságához, hogy emelje fel a fizetést vagy szállítsa le a munkaidőt. Ez ügyben tárgyalások is megindultak az igazgatóság és tisztviselők megbízottai között és már úgy látszott, hogy létrejön a megegyezés amikor csütörtökön kijelentették a bank megbízottai, hogy az igazgatóság nem teljesítheti a tisztviselők kérelmét. A banktisztviselők erre tegnap délelőtt 11 órakor mind abbahagyták a munkát és sztrájkba léptek. Az igazgatóság erre lezárta a bankot. A sztrájk kitörésének hírére a szociálpolitikai minisztérium egy inspektort küldött ki, hogy közvetítsen a tisztviselők és igazgatóság között.

— **Beograd hősi halottaiért.** Tegnap délután a beogradi újságíró klubban megbeszélést tartottak Beograd város és a társadalmi egyesületek képviselői, hogy miképpen adózzanak azoknak a hősöknek, akik tíz évvel ezelőtt Beograd védelmében elesetek. Elhatározták, hogy e hó 25-én délelőtt 11 órakor megszólalnak az összes gyárak szirénái, megkondulnak a harangok, a beogradi vár és monitorok ágyui sortűzet adnak és minden forgalom — még a gyalogos is — egy percre megáll.

— **Iskolaviszonyok Szerbiában és Montenegróban.** A közoktatásügyi minisztérium jelentést kért az ország tanfelügyelőségeitől, hogy milyenek az iskolaviszonyok Szerbiából, Délszerbiából és Montenegróból érkező jelentések szerint ott még száz új népiskolára van szükség, ezenkívül pedig még száz iskolaépületre, azon iskolák részére, amelyek jelenleg csak ideiglenesen vannak nem iskola épületekben elhelyezve.

— **Egy topolyai dobrovolyác lelőtt egy csendőrt.** Tegnap délután Bácsopolán a moravicai uton levő Dronyák Jován féle vendéglőben mulatott Marinkov dobrovolyác két társával. Az elfogyasztott ital hatása alatt a három dobrovolyác veszekedni kezdett a vendéglőben, később fizettek és kimentek, künn a moravicai uton azonban folytatják a veszekedést ekkor azonban már negyedik társuk is volt a dobrovolyácoknak, Malencics Domo csendőr személyében. Malencics békíteni akarta a dobrovolyácokat, ami Mariukovnak nem tetszett és a nála levő fegyverrel háromszor Malencicsra lőtt. A harmadik lövés Malencics

állába hatolt és azonnal megölte. A csendőrség a gyilkost letartóztatta.

— **Gyilkosság fényes nappal Budapestén a József köruton.** Budapestről jelentik: Tegnap délután három órakor borzalmas gyilkosság történt a József Körut 52. számú házban levő Katona-féle ruhaüzletben. A lakók és a szomszéd üzlet tulajdonosai öt revolverlövésre lettek figyelmesek. Mikor odarohantak, akkor egy férfi revolverrel a kezében rohant ki az üzletből. Amikor az üzletbe bementek, annak padlóján vérbeborulva találtak egy asszonyt Sági Zsigmondnét, akit két revolverlövés ért. Azonnal kihívták a mentőket, de az asszony közben meghalt. A rendőrbizottság azonnal kiszállt a helyszínre, ahol azt az információt kapta, hogy Ságiné elvált asszonyt és valószínűleg elvált férje követte el a gyilkosságot. A rendőrség teljes erővel megindította a nyomozást.

A holnapi bajnoki forduló

A soronküüli jubileumi ünnepek lezajlása után most már ismét a bajnoki mérkőzések szürke, de korántsem egyhangú korszaka következik. Minél közelebb jövünk az őszi forduló befejezéséhez, a dolog természetéből kifolyólag annál izgalmasabbá válnak a bajnoki mérkőzések. Most már lassacskán kialakul egy-egy csapat várható előretörése vagy visszaesése, a drukkereket most már nemcsak a mérkőzés érdekesebb jelenetei vagy végeredménye izgatja, hanem kedves csapatának a mérkőzés folytán a bajnokságban beállható szerep változtatása is.

Az idei bajnoki mérkőzések során a NAK vasárnap lép először sorompóba. A jubileumi körmérkőzések hozzávetőlegesen betekintést engedtek a helybeli egyesületek jelenlegi erőviszonyairól és formájáról, de ezen felül még mindig megmarad az elsőosztályú bajnokság sötét pontjának a sabáci Macsvának helyzete. Papírforma után ítélve az OSKV sabáci eredménye szerint a NAK-nak feltétlen győznie kellene Sabácon. Közben azonban Sabác itt volt és kitűnő játékkal bebizonyította azt, hogy az OSKV sabáci szép eredménye a noviszi csapat minden dicséretet megérdemlő várakozáson felüli teljesítményének volt a következménye, nem pedig a rideg papírformának. Az OSKV az utóbbi napokban mutatott játéka alapján nem értékelhető három góllal jobb Sabácnál. A Macsva közismert temperamentumos játékát és a még temperamentusabb közönségét tekintetbevéve, a NAK egyik legnehezebb feladatát látjuk a holnapi mérkőzés megnyerésében, ami minden valószínűség szerint sikerülni is fog.

Idehaza a jubileumi előmérkőzések harcosai, a J. Makkabi és az OSKV kerülnek össze. A szombati mérkőzés meglepetése a a Makkabi váratlan jó játéka volt, amely az első félidőben többé-kevésbé egyenrangú küzdelem utn eldöntetlenül végződött. Az OSKV mindkét gólja a Makkabi súlyos védelmi hibájából keletkezett. Kétségtelen viszont, hogy ha az OSKV megismétli a vasárnapi döntőmérkőzésen mutatott lelkes játékát, akkor győzelme nem lehet kétséges. Erős küzdelem után egy-két gólkülömbőségű OSKV győzelmet várunk.

— **A Sentai A. C.,** a szubotocai alszövetség másodosztályú bajnokságának legigazságosabb aspiránsa, mert a Sztaribecseji Soko ellen megnyert mérkőzésével a rivális Sombori T. K.-val szemben az első helyre került. A két egyesület pontszáma ugyan egyenlő, mindkettőnek 10-10 pontja van, azonban a Sombori T. K. 17:2 gólarányával szemben, a sentaiak gólaránya 24:2.

— **A NAK hivatalos hírei:** Felkértek a következő játékosok, hogy tekintettel a sabáci Macsva—NAK mérkőzésre, vasárnap reggel legkésőbb fél 7 órakor a vasutállomáson meg-

jeleni sziveskedjenek: Alexi, Peikert, Schäffer, Kovracsek, Heterle, Róka, Lech, Német, Spiller, Martin, Antonics, Schubert, Paszt II.

— **Indián játszik a NAK I. b.** csapata vasárnap az ottani ujonan alakult Omladinával amelynek Dudás, az OSKV volt játékosa a centere. A csapat délelőtt a háromnegyed 11 órai vonattal indul Noviszádról.

— **Joksics vezeti a sabáci Macsva—NAK** mérkőzését.

— **Longáver Károly,** a NAK egykori centerhalója ismét tréningbe állt és az alszövetség keddi ülésén le is igazolták a NAK részére. Valószínű, hogy vasárnap a NAK—OSKV B. csapatok mérkőzésén már játszik is.

— **A Sentai AK-nak** még két mérkőzése van hátra. Az egyik a Topolai Sport ellen október 18-án Sentán, a másik a rivális Sombori TK ellen Somborban. Sentán vasárnap az ujonnan alakult szubotocai póstás sportegyletet várják vendégül.

— **Az OSKV—Makkabi** mérkőzést Fehér vezeti, míg a sabáci NAK—Macsva mérkőzésre valószínűleg Beogradból küldenek ki bírót.

— **A mai másodosztályú mérkőzések.** Rumán az odaváló Spárta mérkőzik a sabáci Sribijával Simonyi bíraskodása mellett, Koviljon pedig a Sajkás—Beocsinnal játszik. Ezt a mérkőzést Vékes vezeti.

Pályázati-szelvény

Megfejtési határidő október 10.

NAK—Macsva (Sabac)

Eredmény:

OSKV—J. Makkabi

Eredmény:

A pályázó neve és címe:

— **A cseh—svájci kereskedelmi szerződés.** Prágából jelentik: A Tribuna értesítése szerint a svájci és cseh kormány között jegyzékváltás folyik abban a kérdésben, hogy a kereskedelmi szerződések felmondási határidejét egy hónapra csökkentsék. Ezt a változást Svájc sürgeti még pedig azért, hogy a Csehországgal kötött kereskedelmi szerződést ezen a ponton összhangba hozza a többi kereskedelmi szerződésével.

— **Az új magyar bankjegyek.** Budapestről jelentik: A nemzeti bank vezérigazgatója Schöber Béla ma az Est tudósítójának elmondotta, hogy a nemzeti bank már meghatározta az új bankjegyek előállításának legfontosabb kellékeit, sőt már több grafikust is felszólított, a különböző pénzegységekre vonatkozó bankjegyek rajzának megtervezésére. Három szempont vezette a bankot a tervezés megbízásának kiadásánál. Az egyik a művészi szempont, amelynek minden körülmények között érvényesülnie kell, a másik szempont pedig az, hogy a rajz a magyar nemzet történetéből vegye a tárgyát. A harmadik szempont már tisztára technikai, mert a bankjegy hamisításának minél nehezebbé tételét célozza.

— **A dohány kivitele.** A pénzügyminisztériumban tegnap délután értekezletet tartottak, a dohány értékesítése ügyében. Elhatározták, hogy minden eszközt felhasználjanak, hogy a dohányt minél előbb kiszállítsák külföldre, és így elkerüljék a tavalyi esetet, amikor későn gondoskodtak a dohány kiviteléről és így nem lehetett jól értékesíteni a dohánytermést.

Grafológiai szeánszok Noviszadon

Tegnap érkezett Noviszadra Vajda Ferenc, az „Érdekes Ujság” és a „Bácsmegyei Napló” világhírű grafológusa aki közvetlenül megérkezése után a „Délbácska” szerkesztőségében tartotta meg első grafológiai szeánszát. A kiváló grafológus szinte bámulatos precizitással végezte munkáját, minden egyes benyújtott kézírás alapján hajszálnyi pontossággal következtetett az illető tulajdonságaira, karakterisztikus vonásaira és egyéb életkörülményeire. Egy-szerűen „leleplezte” az írás tulajdonosait s egyáltalában nem tartózkodott a kedvezőtlen kritikától sem. Mindenkinék megmondta az igazat s az érdekeltek bizony nagy drukkal hallgatták a grafológus „emberismeretét”, amelyet az írás alapján állapított meg. A nagyszámu közönség a legnagyobb elragadtatással kísérte a mester produkcióját, aki a kézírás segítségével az ember féltve őrzött titkait és jellemvonásait hihetetlen pontossággal tárja fel. A kitűnő grafológus holnap kezdi meg előadásait a közönség számára a „Bácsmegyei Napló” szerkesztőségében.

Szöknek a diákok

a szubotica kereshedelmi akadémiáról
Az elmúlt iskolai évben, tavaly ilyenkor éppen így kezdődött az iskolai év a subotica kereshedelmi akadémián: alig, hogy megvoltak a beiratkozások, már csoportosan hagyták ott az iskolát a diákok. Most megint ez az állapot: sorban járulnak Miladinovics Mihajló igazgató elé az alig beiratkozott diákok és kéri az intézetből való elbocsátásukat, mert nem tartják megfelelőnek ezt az iskolát arra, hogy abban rendszeren folytathassák tanulmányaikat. Nem elég, hogy Miladinovics igazgató egész csomó diákok, akik az ő intézetében végeztek el az előző osztályt, most az iskolai év elején egyszerűen nem vett fel a következő osztályba, holmi nevetséges ürüggyel, hogy pl. elmúltak 19 évesek, vagy hogy cinkortársai voltak egyik-tanárjuknak — folytonos furcsa intézkedéseivel év közben is sok diákok elriaszt az igazgató ur a tanulástól.

Egyet azonban nem értünk: miért van Subotica városának négy nemzeigylési képviselője, ha még ezért se mert közülük egy se szót emelni, hogy Miladinovics Mihajló lassan, de biztosan tönkreteszti ezt az annyira fontos intézetet? Most már olyan igen rossz hírre van ennek az iskolának, hogy nemcsak kötelesség az igazgató ur ellen való erő-lyes fellépés, hanem a fellépés elmulasztása egyenesen bűn azok részéről, akik képviselik az ország színe előtt azokat a szülőket, kiknek a fiai kénytelenek ott hagyni a Miladinovics igazgatása alatt álló iskolát. Tekintve, hogy az iskolát most éppen a szerb nemzetiségű diákok hagyják ott, remélhető, hogy talán történik valami lépés, legalább az okok megvizsgálására amelyek miatt ezen a héten is több szerb diák fogja otthagyni ezt az iskolát, hogy Pancsevón iratkozzanak be a kereshedelmi akadémiába.

Piaci árak október 7-én:

Vágómarha la	9.—10.50
Borju	14.—17.—
Sertés	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	—
Bárány	11.—13.—
Vágot hal	20.—25.—
Hal	15.—20.—
Hal, apró	10.—14.—
Hizott lud kiló	17.—18.—
Sovány lud párja	90.—120.—
Fiatallud párja	80.—100.—
Kacsa párja	50.—60.—
Pulyka pár	85.—100.—
Csirke, rántani való	35.—45.—
Tojás	1.50
Muhar széna	—60.—70
Szalma	—50

— Dr. Gregorek János száj- és fogbetegségek specialistája, a gráci és berlini klinikákon képesítve, rendelését Noviszadon, Kralja Petra ulica 28. I. emelet (azelőtt Blaskó Ede fogműterme) megkezdte.

Okt. 9	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.23	—	—	178.—
Zürich	—	1085.—	1087.—	1928.50
Newyork	518.75	56.25	56.25	—
London	25.11	273.75	272.25	484.25
Páris	24.05	262.—	261.50	463.—
Milano	20.78	224.50	225.50	400.50
Prága	15.40	166.75	167.—	296.25
Berlin	—	1338.—	—	2380.—
Budapest	72.60	790.—	—	14.—
Brüsszel	23.55	—	—	452.—
Bécs	—	791.—	794.—	14.1/8
Bukarest	2.525	26.50	—	48.50
Amsterdam	—	—	—	4018.—
Szófia	—	—	—	—
Krisztianja	—	—	—	—
Szalonik	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tözsde

1925 október 9, 5 óra

Bécs	794.—	Prága	167.—
Páris	271.50	Zürich	—
Milano	226.50	London	273.—
Newyork	56.55	Budapest	—

Irányzat: áru és pénz, —

Chicago terménytözsde

1925 október 9, 10 óra

Buza	Tengeri		
December	136.7/8	December	75.3/8
május 1926	138.25	május 1926	80.50
Julius	—	Julius	—

Irányzat: buza, tengeri bizonytalan (AVALA)

Novisadi terménytözsde

1925 október 9. (Hivatalos jegyzések)

Buza	Tengeri	Buzaliszt	Bab
bácskai Usancen d.k.	kötés 240.—, 200 mm	bácskai uj, X.	kötés 105.—, 200 mm
bácskai 5. sz. kenyér d.k.	kötés 300.—, 100 mm	válogatott, zsákok á100kg	kötés 235.—, 200 mm

Irányzat: lanyha

Novisadi értéktözsde

1925 október 9. (Hivatalos jegyzések)

Állami kölcsönkötvények

1921. évi 7 százalékos beruházási kölcsön, kereslet 71.—, kínálat 74.50, kötés —, 4 százalékos kölcsön Bosznia-Hercegovina agrárviszonyainak rendezésére kereslet —, kínálat —, kötés —.

Állami sorsjegyek

2 és fél százalékos állami hadikártérítési sorsjegy kereslet 285.—, kínálat 305.—, kötés —, 1888. évi nyeremény sorsjegy (Dohány sorsjegy) kereslet —, kínálat —, 2 százalékos sorsjegykölcsön uj szelvényekkel kereslet —, kínálat —.

Részvények

Városi jódosgyógyfürdő és ásványviz részvénytársaság kereslet —, kínálat 75. Iparbank kereslet 133.—, kínálat 137.—, kötés —.

*

A DUNA VIZALLÁSA

Október 1-én reggel	—	—	258
Október 2-án	—	—	253
Október 3-án	—	—	251
Október 4-én	—	—	246
Október 5-én	—	—	240
Október 6-án	—	—	236
Október 7-én	—	—	233
Október 8-án	—	—	230
Október 9-én	—	—	228

Hirdetőink figyelmebe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DELBÁCSKA” lapkiadóvállalat

HIRDETÉSEK

Egy ház a város központjában, udvarral, kerttel, szabad kézből

olcsó áron eladó

A vevő 4 szoba, előszoba, konyha stb. lakást azonnal átvehet. Bővebbet: Novisad, 1969 Kiszácsi ul. 1. 1—1

Ha jól akar **aludni**, úgy tegyen ágyába **sodronyágybetétet** amelyet méret után a legjobb és legtartósabb kivitelben

Kramer Testvérek
sodronyáru gyárában, Novi Sad, Mali Liman szerezhet be.

Önálló könyvelő

szerb-magyar-német levezető, perfekt gépíró, kimondottan ügyes irodai erő, legszerényebb kezdő fizetéssel állást keres. Cim: Parnogmlina ul. 10., az udvarban. 1942-1-6

Akik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvtelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők a „FŐKÖNYVELŐ” címre írjanak, Póstaflók szám 75

818-0

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint Festés minden színben Uj női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Uj! Megnyilt a „Hotel Srpski Kralj” Novi Sadon. Uj!

Előrendü étterem — Házi és francia konyha — Kitűnő ételek és italok

A szálloda kényelmes, családias szobái a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve. — Teljes csend, rend és tisztaság. — A szolid vezetést sokévi munkásságom, képzettségem és becsületességem garantálják. — Telefon: 59. szám.

Tisztelettel: Veliszav Dj. Lukovics, szállodatulajdonos. Uj!

Szombat

Disznótör

Kitünő bor!
Elsőrangú tamburazene
Tánc reggelig!

okt. 10-én

Szíves látogatást kér: Fehér Gyula vendéglős és Peikert Ferencz üzletvezető Ustavka (Alkotmány) u. 42.

APRÓ HIRDETÉSEK

ABLAKÜVEG minden meret és mennyiségben legolcsóbban kapható Andrija Martinkónál, Saffarikova ulica 2., szomben a zsidó templommal.
1831-1-12

Egy majdnem új „SARNITAS” szobagőzfűrdő olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1-0

NYOMDAI MUNKÁKAT olcsón és ízletesen készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Željeznička ul. 30. szám. Telefon 488.

Egy vagy két BUTORÓZOTT SZOBA esetleg konyha használatra is, azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 1839-1-3

FARKAS és DÜRBECK

könyvnyomdai műintézete
Novisad, Željeznička ulica 30.

VÁLLAL:

Napilapokat, szépirodalmi műveket, meghívókat, eljegyzési és esketési lapokat, falragaszokat, ügyvédi, közigazgatási, ipari és kereskedelmi nyomtatványokat a legizlésebben és olcsó árakon.

TELEFON: 488. SZÁM.

Ujonnan épült ház a Futaki-uton, a Bresovsky-sanatoriummal szemben, a villamos végállomásnál azonnal

kiadó,

mely áll 2 szoba, előszoba, konyha, speiz, nyitott verandával és egy nagy suterén helyiség és nagy kertből. Bővebbet Baumgartner Lőrincz sörccsarnok Njegoseva u. 2.
1955-1-2

Beck János

papirkereskedése és könyvkötészete
NOVI SAD, Futaki ut 94.

Állandó nagy választék képeslap ujdonságokban.

Nagy raktár divatos, modern levélpapírokban.

Iskolacikkek, író- és rajzszerkek, képeslap albumok, emlékkönyvek a legolcsóbb árakon.

Géperőre berendezett modern könyvkötészet

Szombat, október 10-én

Halpaprikás és Sülthal

Zene reggelig!
Friss must!
Kitünő bor!

Szücs Ferencz vendéglőjében, Kr. Matija ulica 16. szám

Olcsó könyvek:

Hugo Viktor: Nyomorultak — — D. 75.—
A Notre-Dame-i toronyőr „ 63.—
Bashkirtseff: Intim vallomásai — — „ 49.—
Georg Sand: Megszelidült farkas „ 63.—
Szederkényi: A lázadó vér — — „ —
Gárdonyi: Te Berkenye — — „ 49.—
A kürt — — — — „ 56.—

Anatol France: Az írókról — — D. 77.—
Sétái — — — — „ 84.—
Dumas: Várnász — — — — „ 56.—
Madam Dubarry — — — — „ 42.—

Azonkívül: Rolland, Kuprin, Arcübasev, Möricz, Lagerlöf stb. művei kaphatók:

Kardos hirdetővállalatnál Novisad, Kr. Petra u. 19.

Megrendeléseket azonnal s pontosan eszközünk.

3-4 szobás lakást

a hozzávaló mellékkelységekkel bérbe keresek. Esetleg kisebb lakások is számításba jönnek. A beköltözés néhány hét múlva is történhet. Megkeresések „FAUST” hirdetőirodához Novisad, Kr. Aleksandra ulica 12. 1973 intézendők. 1-1

Elsőrendű házikoszt

házban és házonkívül a legjutányosabb árban kapható. Változatos menü. Kifogástalan tisztaság. A legizlésebb ételek.

Petra Zrinjskog ulica 18

Udvari épület, I. emelet. 1-5

szabó vagy cipésműhely

Belvárosban egy kirakattal bíró olcsón kiadó. Cim: Jugokommercia lakásközvetítő irodában, Parnogmlina ul. 10.

Fizetéssel vagy tanoncot keresek. WEISZ ellátással SANDOR bádógos és vízvezeték szerelő Novisad, Futoski put 51. 1976-1-2

FISCHER VLADIMIR és TÁRSA

NOVISAD

Kralja Petra ulica 23. (az udvarban) Telefon 364.

„HAFASOLID” harisnyák és keztyük nagykereskedése és „KETTENMARKE” (F. Peter's Nachfolger, Wien) gallérgyár gyári lerakata. Csak nagyban! — Gyári árak!

1 szoba-konyha.

Belvárosban kiadó egy irodának is alkalmas Cim: „Jugokommercia” lakásközvetítő irodában, Parnogmlina ul. 10.

AKÁCFA KOMLÓRUDAKAT

7 és 8 méterest, mindenféle vastagságban, franko waggon India és franko erdő, indijánál, eladnak:

Holzindustrie Gesellschaft és Wolf Samu és Fia cégek, Novisad.

Nagyban! Vasárak Kicsinyben!

RUDVAS szortirozva kocsivasalásnak és egyéb célra,

Winter-kocsitengely, fekete- és horganyzott vaslemez,

horganylemez, fehér bádóg,

öntött tűzhelylapok,

kézöntött tűzhelyek,

lemeztűzhelyek,

öntött üstök,

acélbogracs,

füstcsövek,

könyök-, sütő-, hamu-, tüzelő-, kémény- és kemenceajtók, üstház, kályhák, eke, ekekés, sodronyszeg, drót, láncáru, lópatkó, ásó, kapa, fejsze, szerszámok, reszelők, csavaráru, épület és burorvasalás,

komlódrót,

horganyzott és fekete 34. 38. 50. 60. 70. 80. szám és egyéb különböző

VASÁRUK,

állandó nagy választékban, raktáron nagyon olcsó árak mellett

Kuszli Gyula vaskereskedés

Novisad, Temerinska ulica 8.

1782-1-5